

Geografisk ulighed i sundhed

Finn Breinholt Larsen
Programleder, seniorforsker

Disposition

- Social ulighed i sundhed har en geografisk dimension
- Indsatser for større geografisk lighed i sundhed
- Den sociogeografiske inddeling
- Den geografiske ulighed i sundhed i RM
- Sundhed på én side

Social ulighed i sundhed har en geografisk dimension

- Årsager til geografisk ulighed i sundhed
 - Boligmarkedet sorterer folk efter indkomst
 - Beboerne i et område bliver påvirket af det fysiske og det sociale miljø
 - Resultat: Geografisk ulighed i sundhed

Indsatser for større geografisk lighed i sundhed

- Styrkelse af den individrettede forebyggelse
- Forbedring af de fysiske og sociale rammer
- En helhedsorienteret sundhedsindsats med fælles områdeansvar
- Økonomisk og social udvikling gennem kvarterløft
- Brug af fysisk planlægning til at udjævne geografiske forskelle i sundhed

Den sociogeografiske inddeling

Tabel 11.1

Beskrivelse af de fem sociogeografiske områder

	Sociogeografisk område					Alle
	1	2	3	4	5	
Sociogeografiske kendetegn						
Gennemsnitlig personindkomst (kr.)	415.000	355.000	325.000	300.000	277.000	336.000
Andel uden arbejde (25-64 år) (%)	10	13	15	20	31	16
Andel med kort uddannelse (%)	18	25	30	34	36	28
Størrelse						
Andel af den voksne befolkning (%)	15	28	24	26	8	100
Antal voksne indbyggere (25+ år)	129.000	250.000	211.000	228.000	72.000	890.000
Antal sogne	48	198	211	146	35	638

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Den sociogeografiske inddeling

Tabel 11.1

Beskrivelse af de fem sociogeografiske områder

	Sociogeografisk område					Alle
	1	2	3	4	5	
Sociogeografiske kendetegn						
Gennemsnitlig personindkomst (kr.)	415.000	355.000	325.000	300.000	277.000	336.000
Andel uden arbejde (25-64 år) (%)	10	13	15	20	31	16
Andel med kort uddannelse (%)	18	25	30	34	36	28
Størrelse						
Andel af den voksne befolkning (%)	15	28	24	26	8	100
Antal voksne indbyggere (25+ år)	129.000	250.000	211.000	228.000	72.000	890.000
Antal sogne	48	198	211	146	35	638

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Den sociogeografiske inddeling

Tabel 11.1

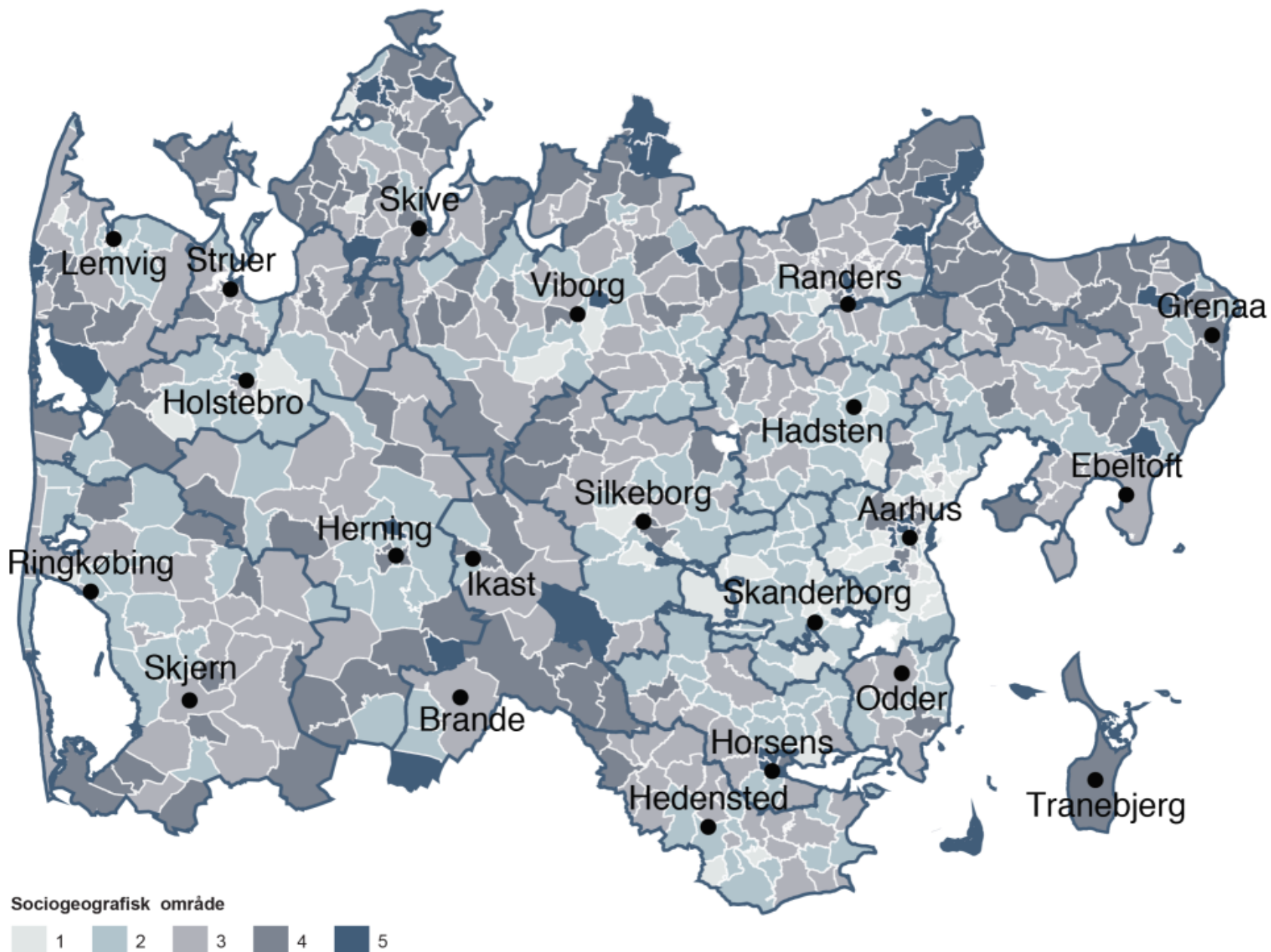
Beskrivelse af de fem sociogeografiske områder

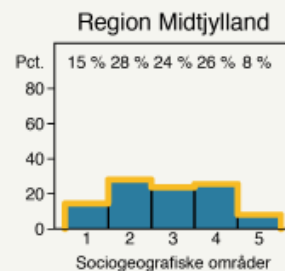
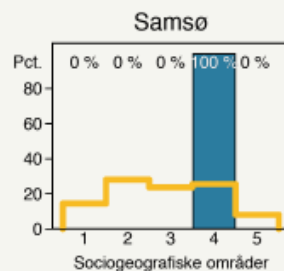
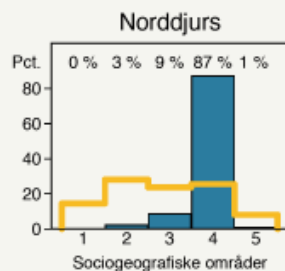
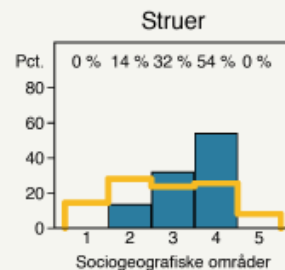
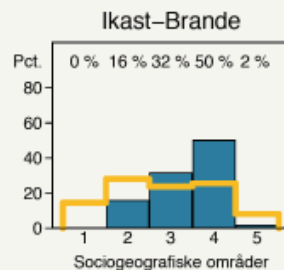
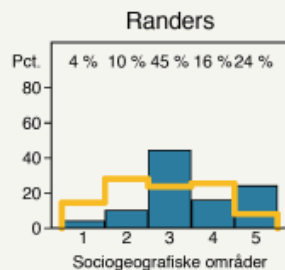
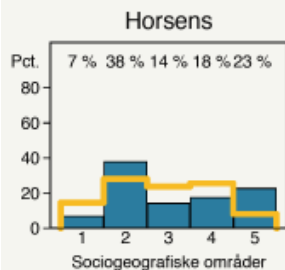
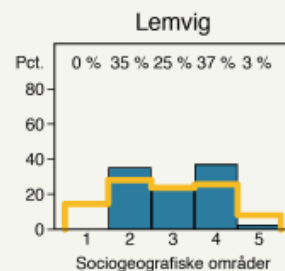
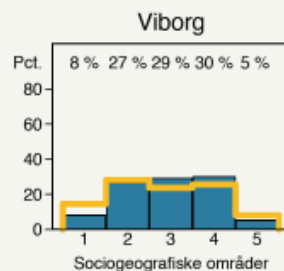
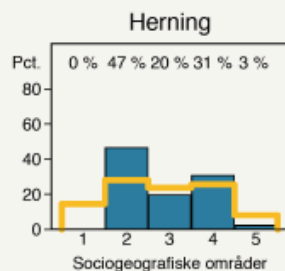
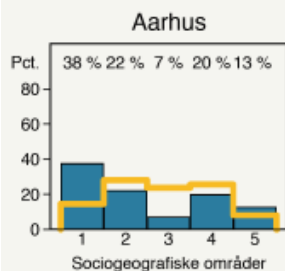
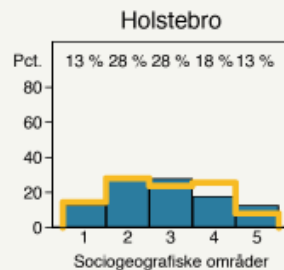
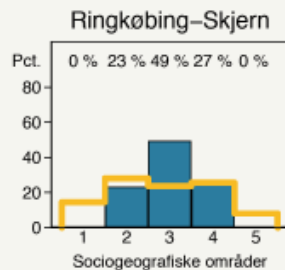
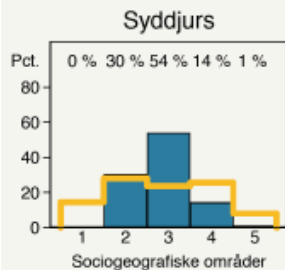
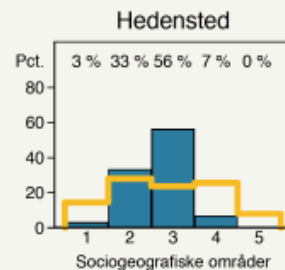
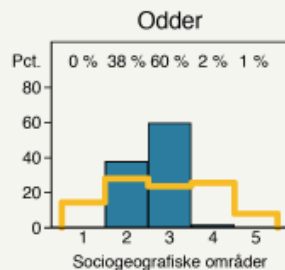
	Sociogeografisk område					Alle
	1	2	3	4	5	
Sociogeografiske kendetegn						
Gennemsnitlig personindkomst (kr.)	415.000	355.000	325.000	300.000	277.000	336.000
Andel uden arbejde (25-64 år) (%)	10	13	15	20	31	16
Andel med kort uddannelse (%)	18	25	30	34	36	28
Størrelse						
Andel af den voksne befolkning (%)	15	28	24	26	8	100
Antal voksne indbyggere (25+ år)	129.000	250.000	211.000	228.000	72.000	890.000
Antal sogne	48	198	211	146	35	638

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Figur 11.1

Sognene i Region Midtjylland opdelt i fem sociogeografiske områder

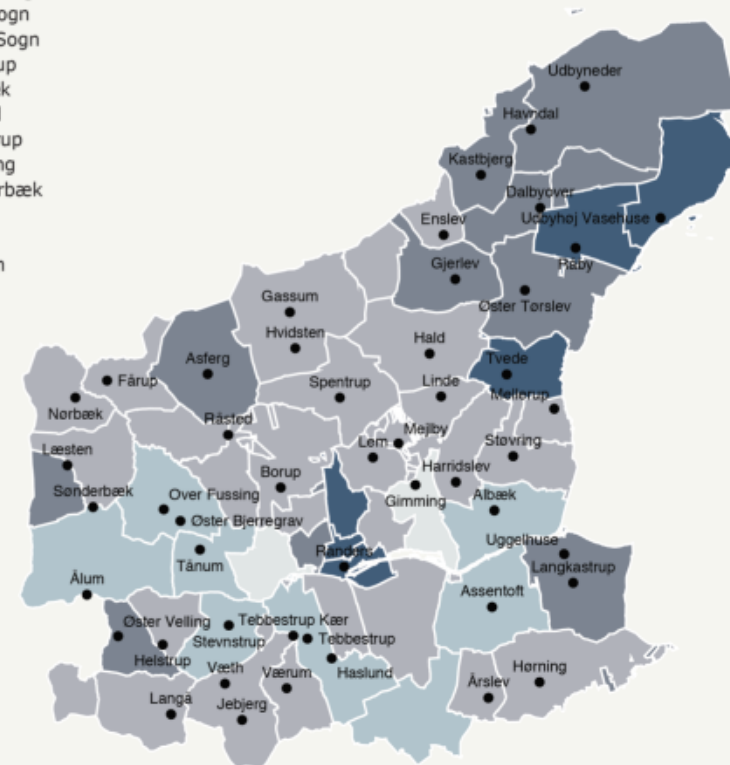

Område 1	Område 2	Område 3	Område 4	Område 5
Antal personer: 3.000	Antal personer: 7.100	Antal personer: 30.600	Antal personer: 11.100	Antal personer: 16.600

Gimming Sogn Hornbæk Sogn	Albæk Sogn Essenbæk Sogn Grensten Sogn Haslund Sogn Tånum Sogn Ølst Sogn Øster Bjerregrav Sogn Ålum Sogn	Borup Sogn Dronningborg Sogn Enghøj Sogn Enslev Sogn Fårup Sogn Gassum Sogn Hald Sogn Harridslev Sogn Helstrup Sogn Hørning Sogn Kousted Sogn Kristrup Sogn Kærby Sogn Langå Sogn Lem Sogn Linde Sogn Mellerup Norbæk Råsted Spentrup Støvring Sønderbæk Torup Vorup Værum Ørum Årslev	Asferg Sogn Dalbynder Sogn Dalbyover Sogn Gjerlev Sogn Kastbjerg Sogn Læsten Sogn Sankt Clemens Sogn Udbynder Sogn Verring Sogn Øster Tørslev Sogn Øster Velling Sogn	Råby Sogn Sankt Andreas Sogn Sankt Mortens Sogn Sankt Peders Sogn Sødring Sogn Tvede Sogn
------------------------------	---	--	---	--

Læsevejledning: Sociogeografiske områder

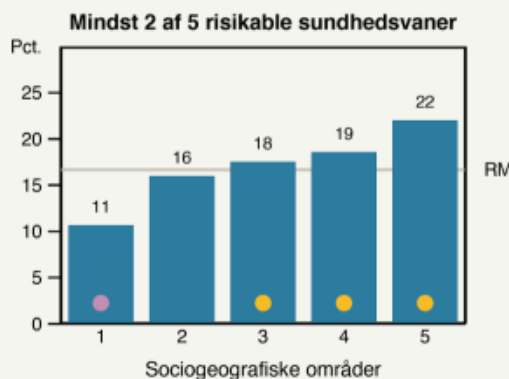
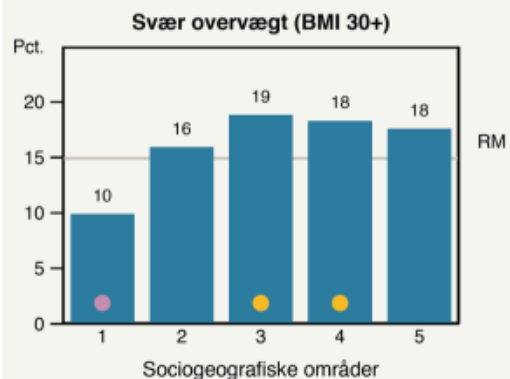
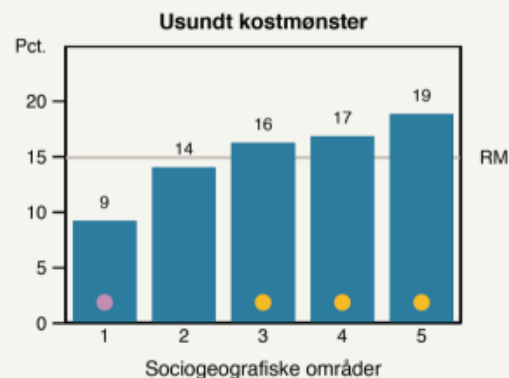
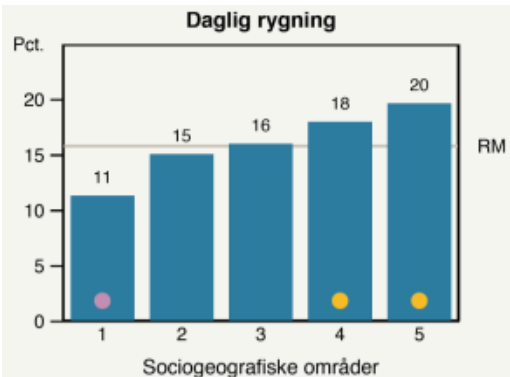
Denne analyse opdeler kommunen i områder på baggrund af befolkningens uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet og personindkomst. Analysen er et redskab til at identificere områder med store sundhedsudfordringer.

Sociogeografisk område 5 er de geografiske områder, hvor der er en høj andel af personer med lavt uddannelsesniveau, en høj andel i den erhvervsaktive alder uden for arbejdsmarkedet samt lav gennemsnitlig personindkomst. Det modsatte gør sig gældende for sociogeografisk område 1. Jo mørkere farver på kortet, jo lavere socioøkonomisk status blandt befolkningen i det pågældende område.

Sociogeografisk område

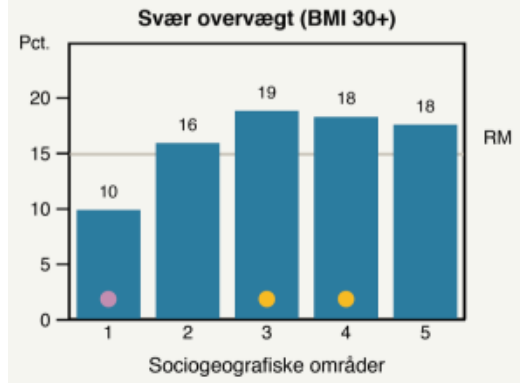
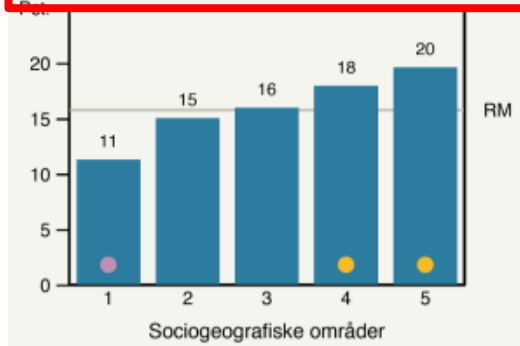
Geografisk ulighed i sundhedsvaner

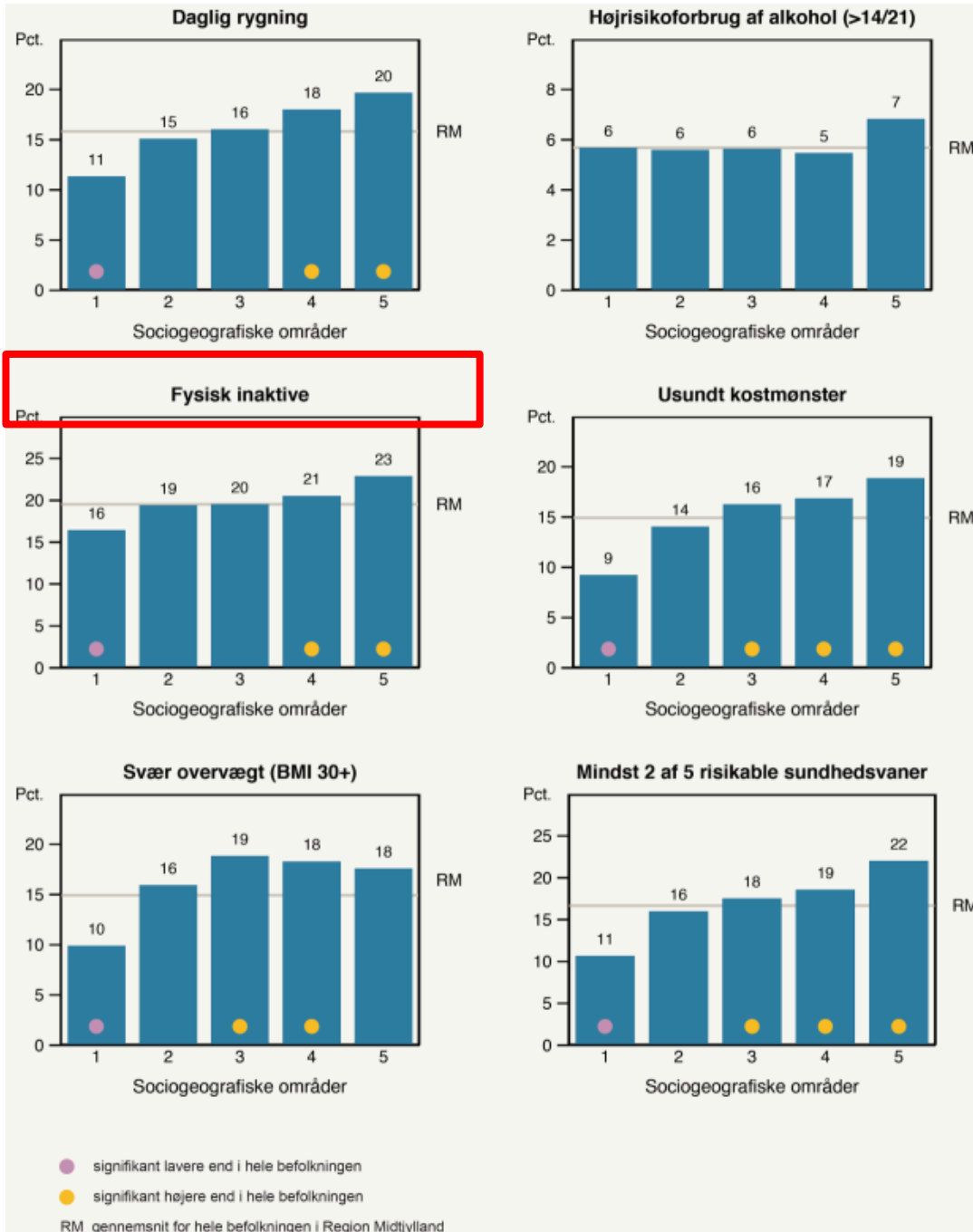
- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

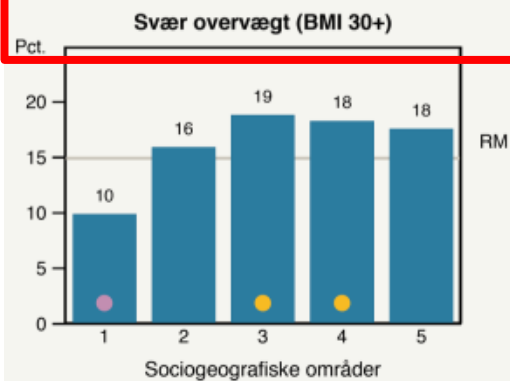
RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

Daglig rygning

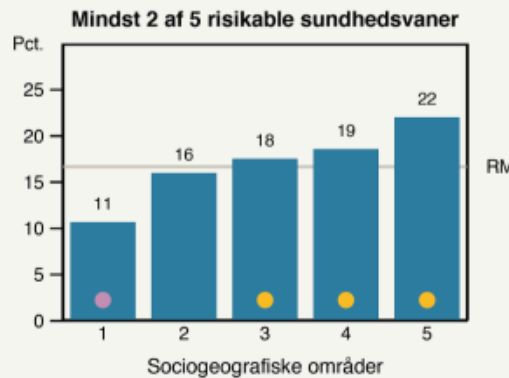
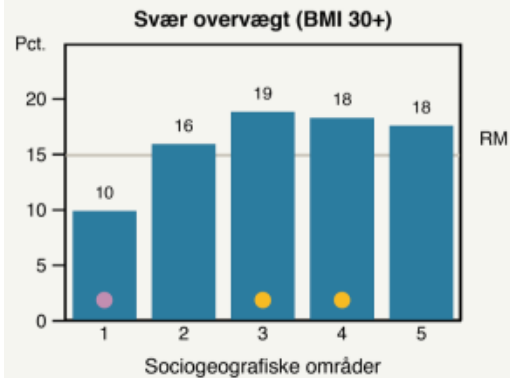
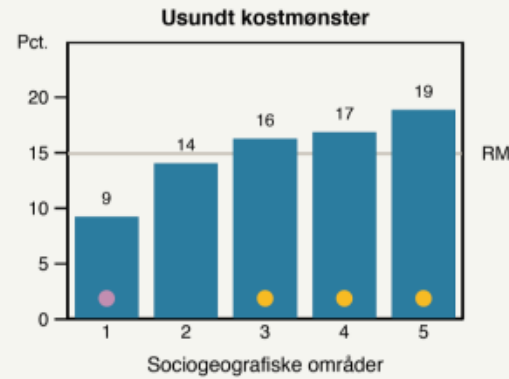
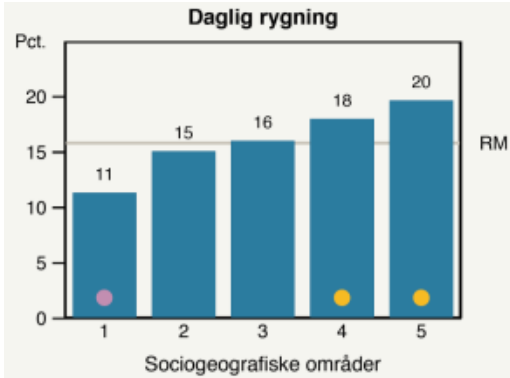
● signifikant lavere end i hele befolkningen
● signifikant højere end i hele befolkningen
 RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

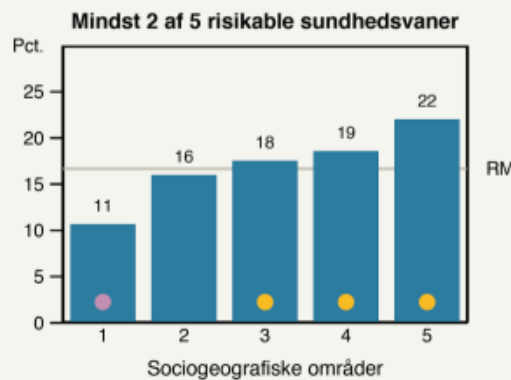
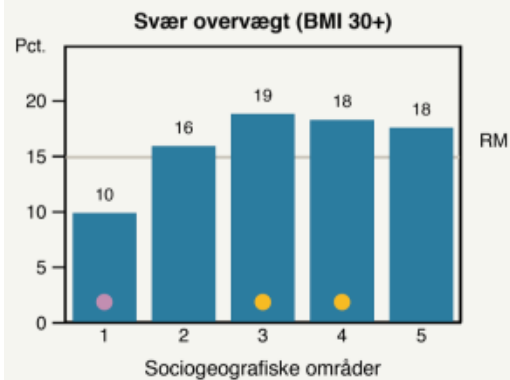
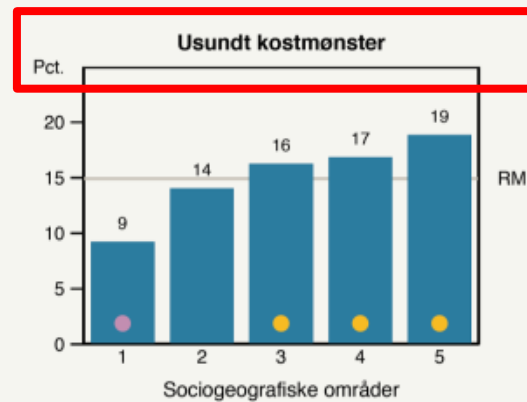
- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

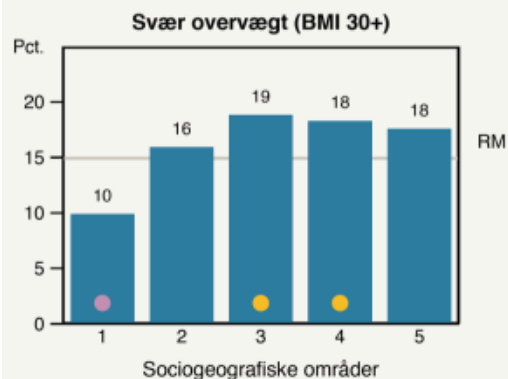
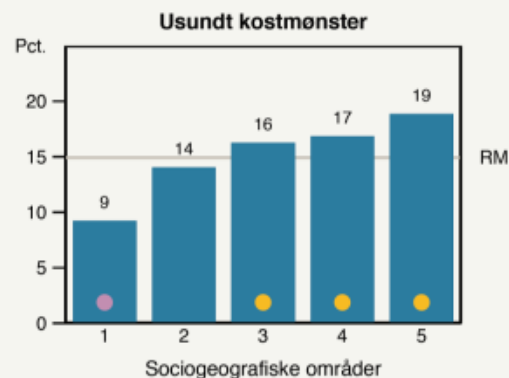
- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

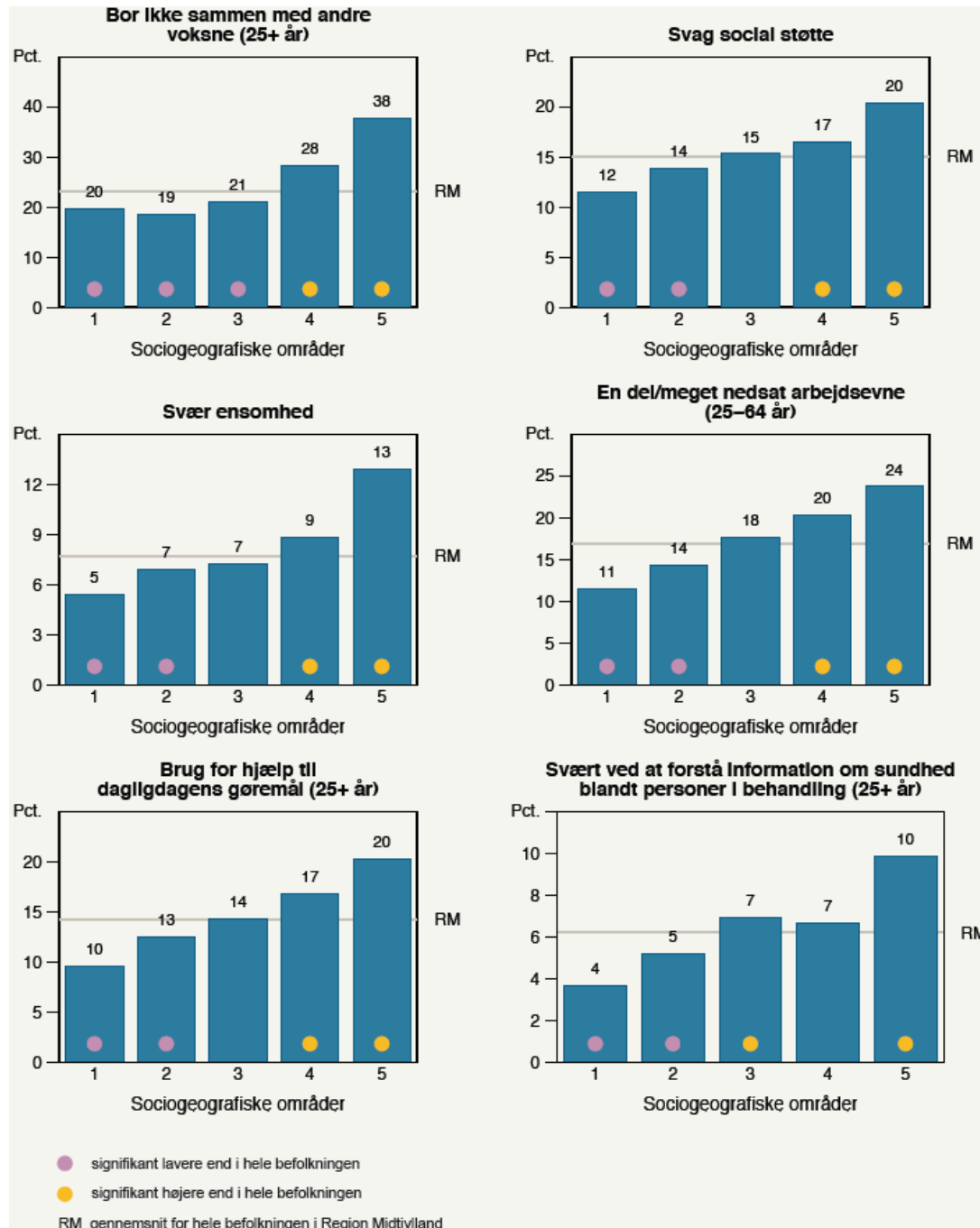
RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

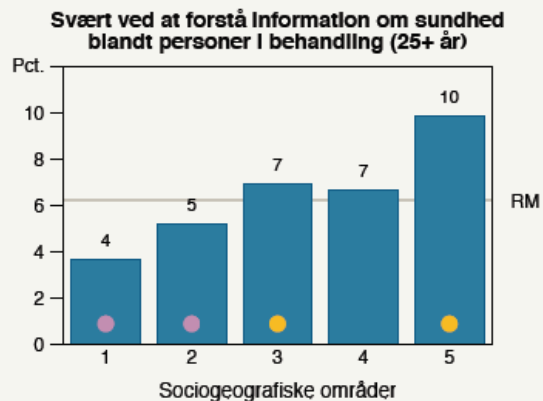
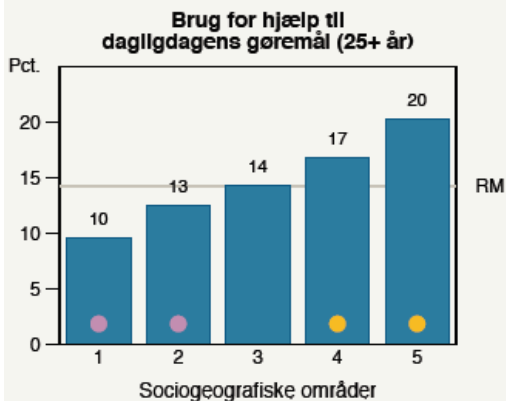
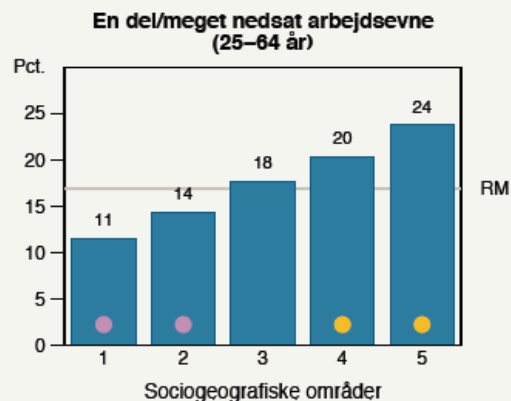
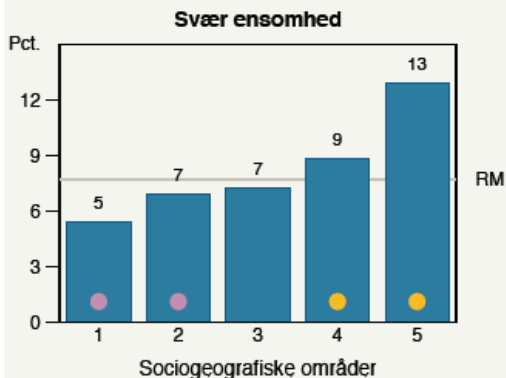
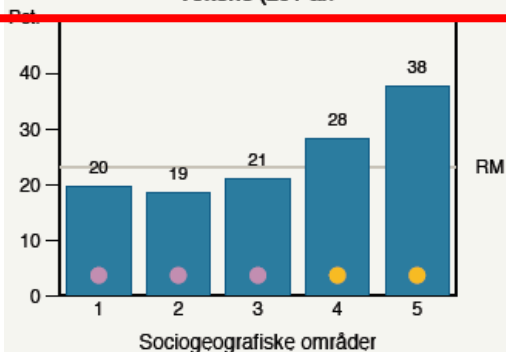
- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

Geografisk ulighed i levevilkår

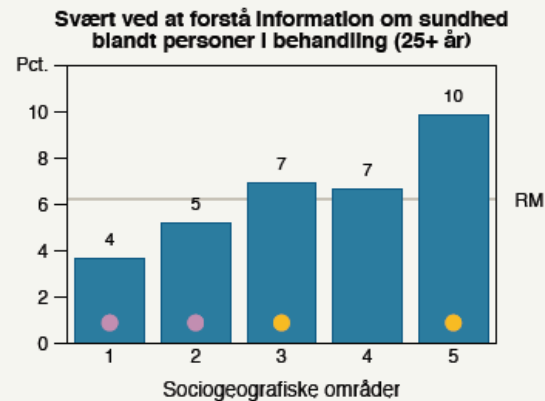
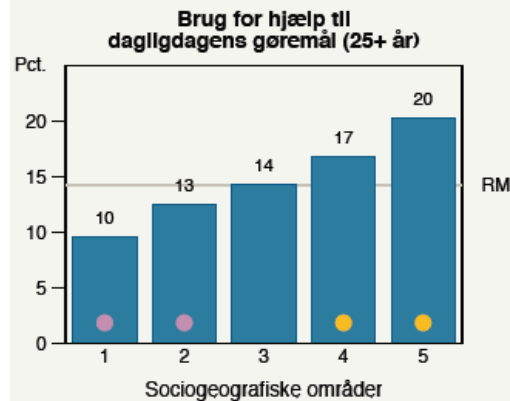
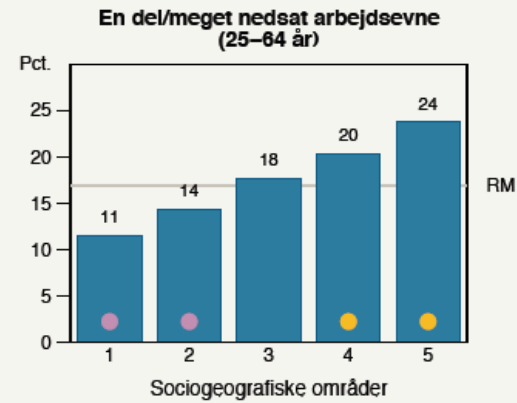
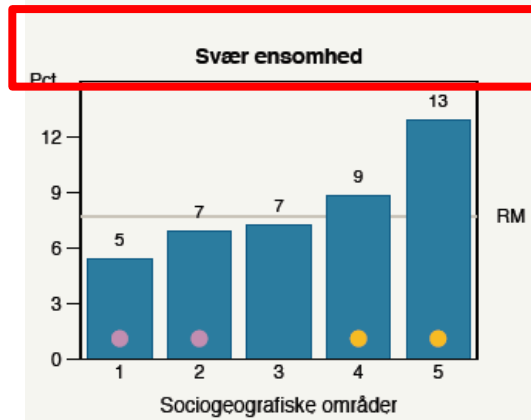
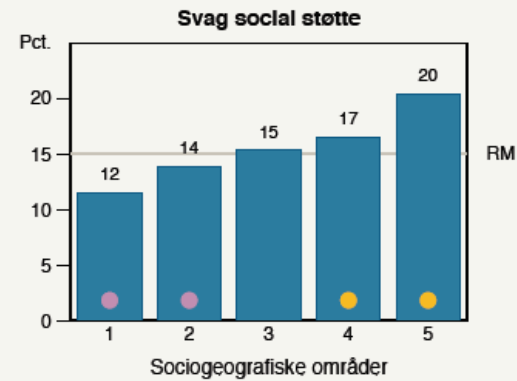
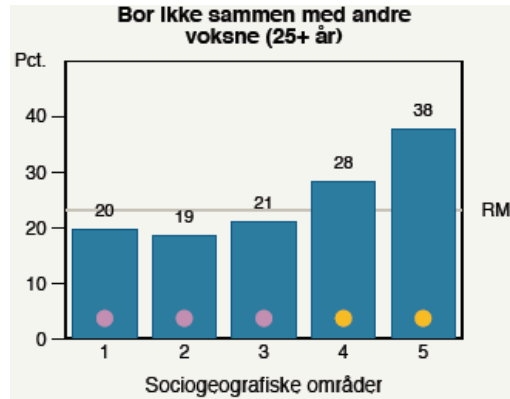

Bor ikke sammen med andre voksne (25+ år)

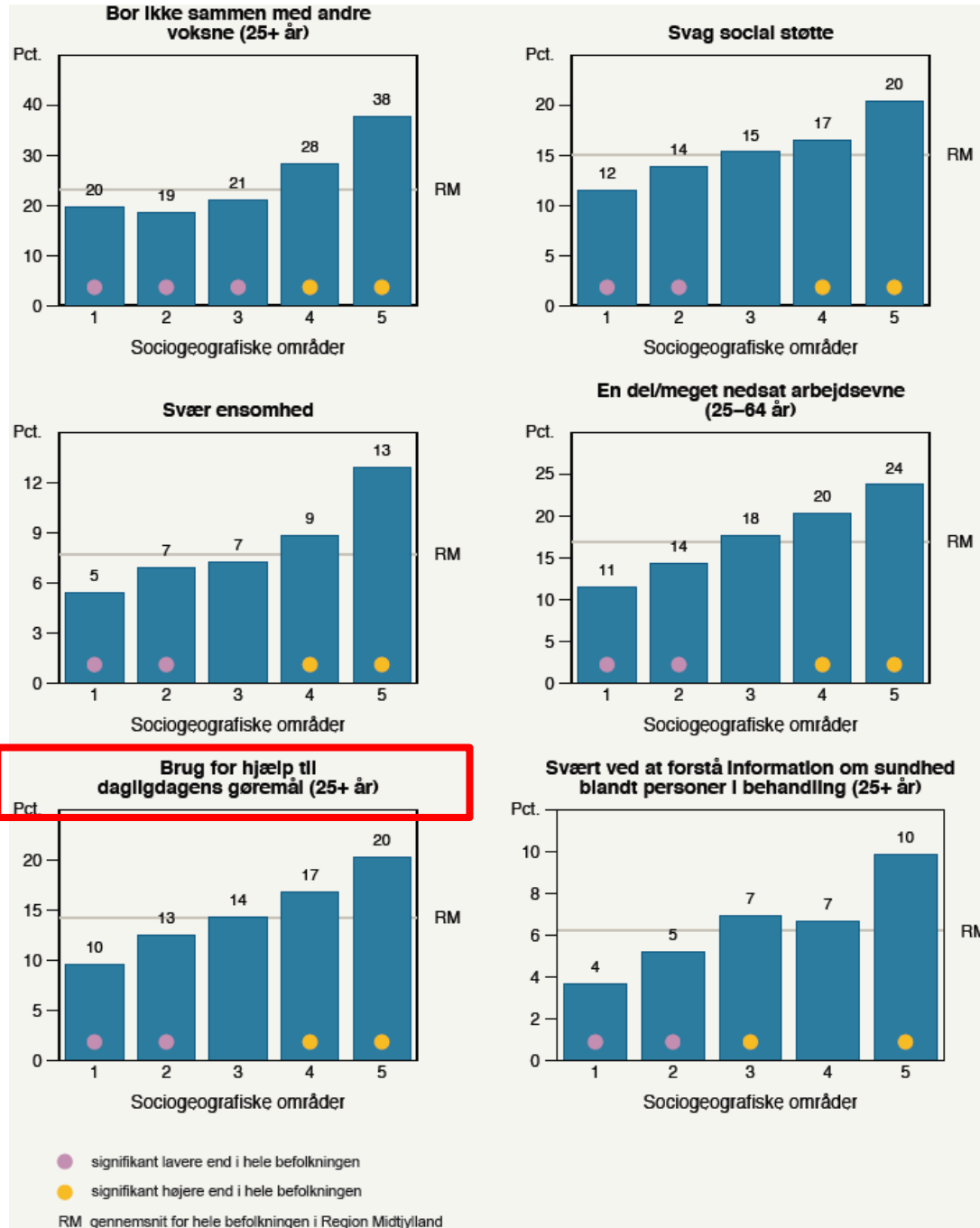
- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

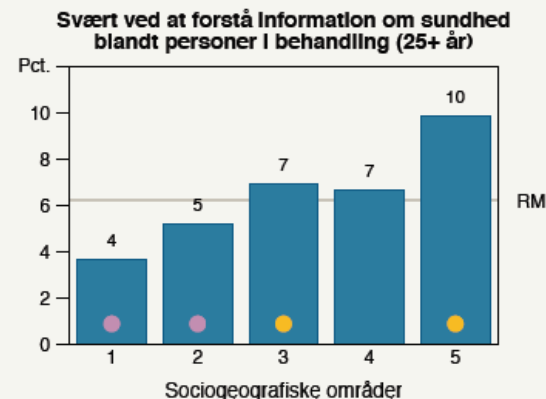
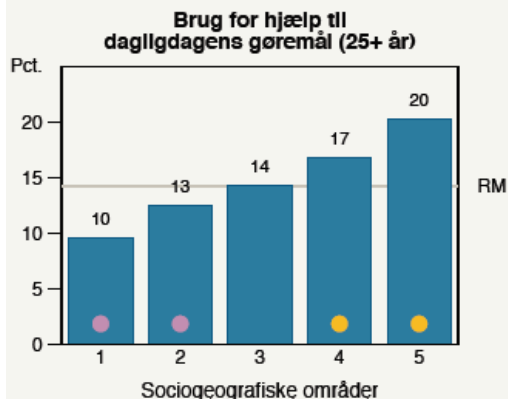
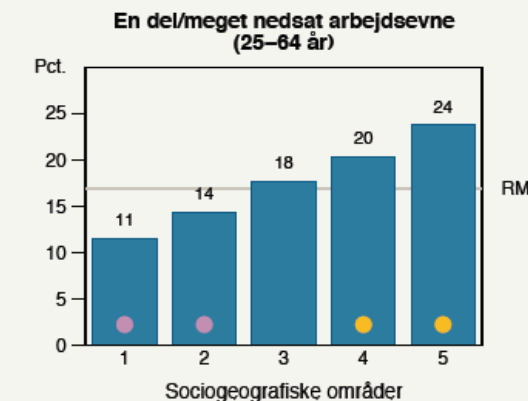
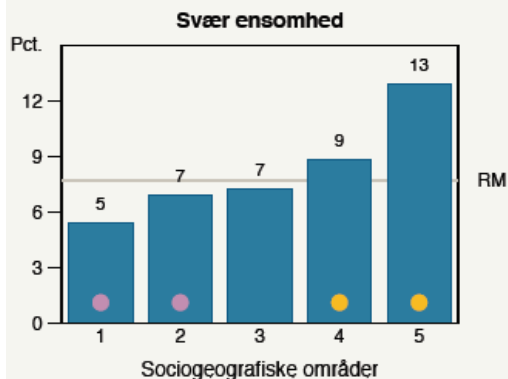
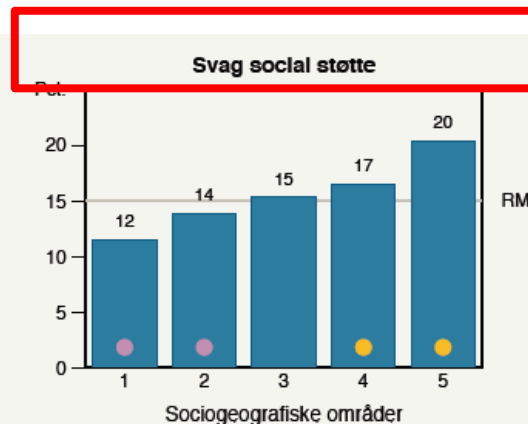
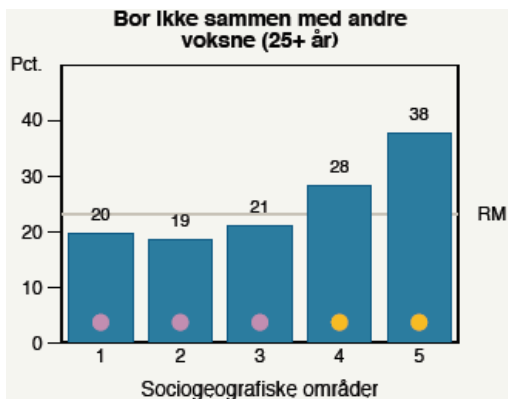
RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

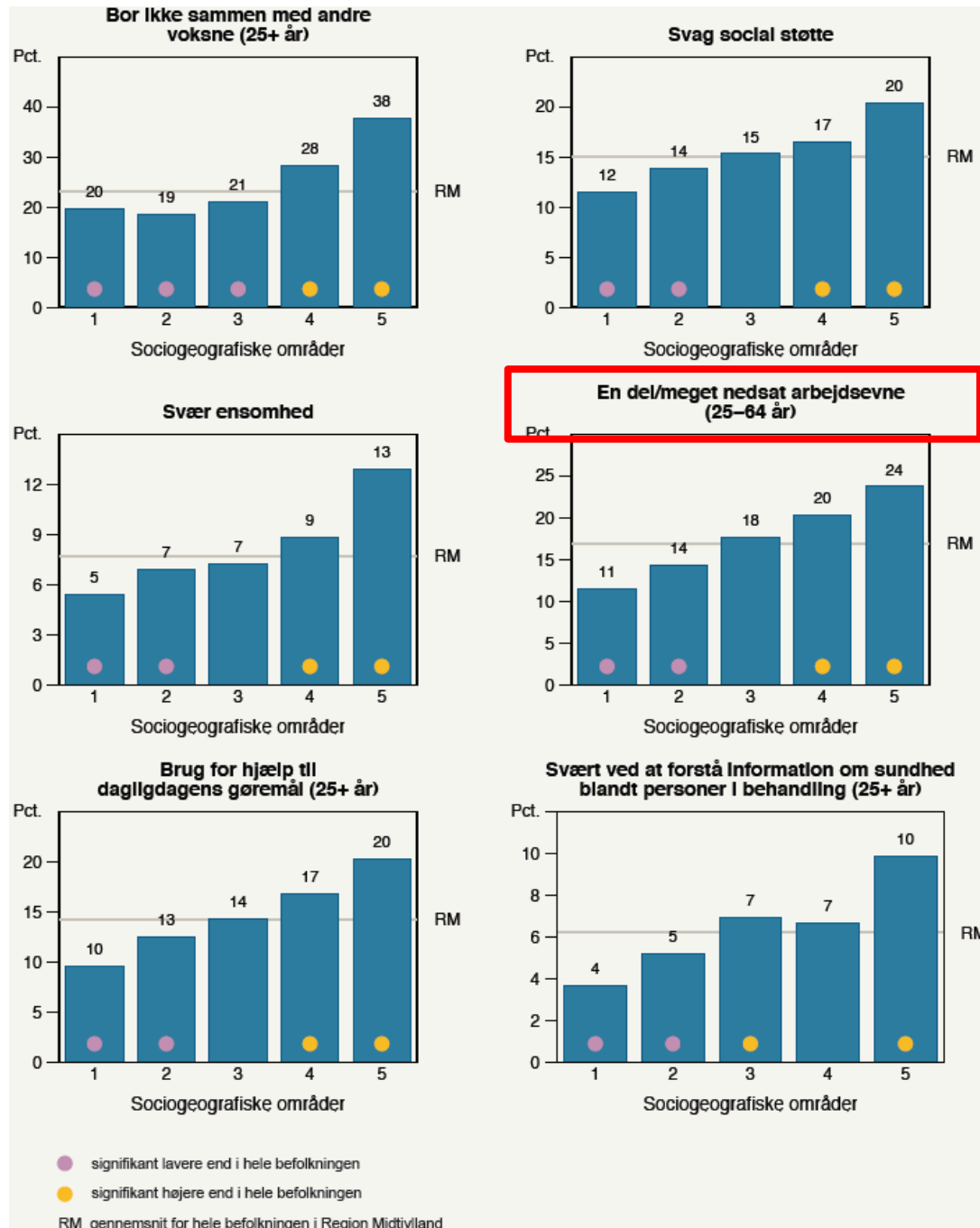
RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

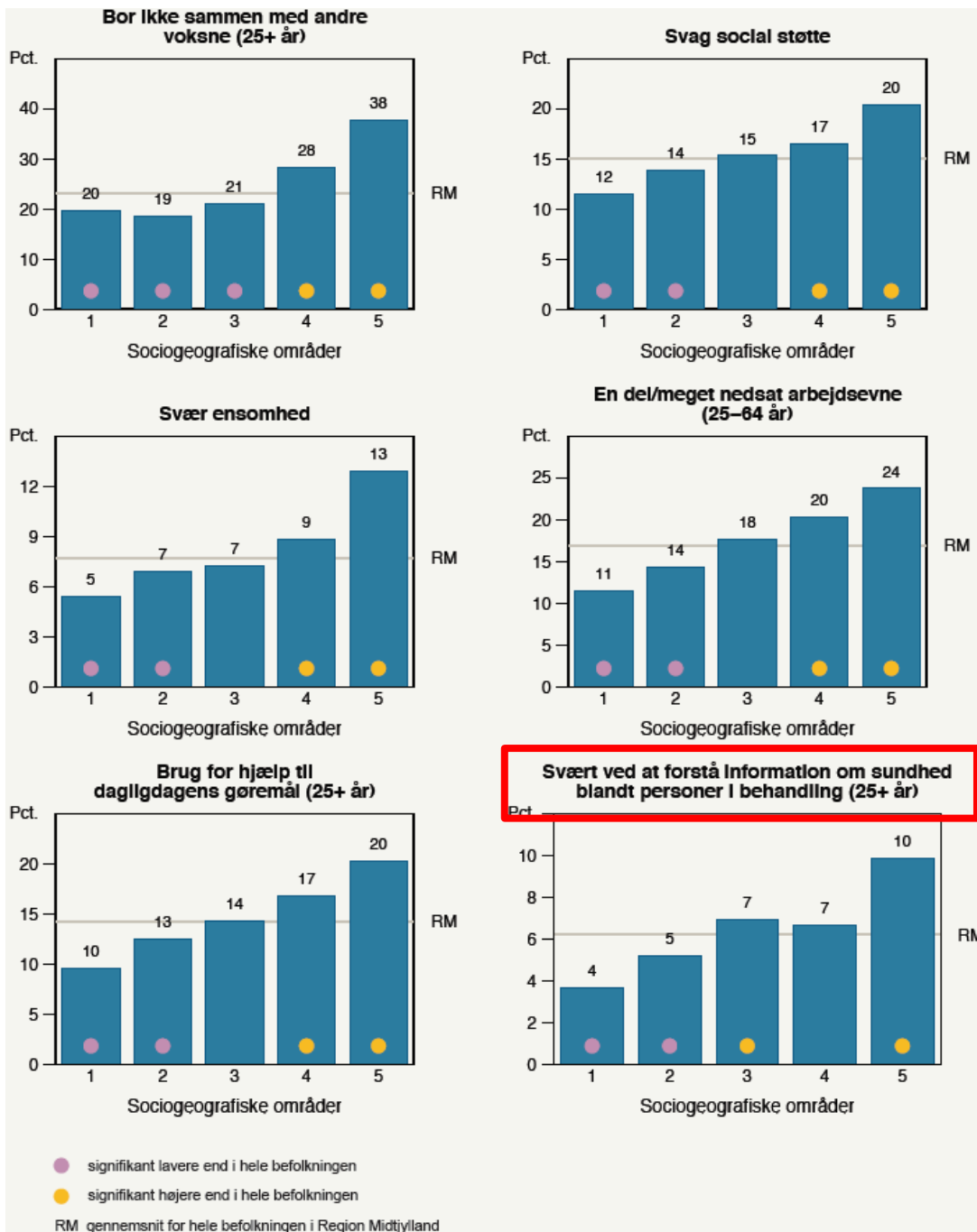

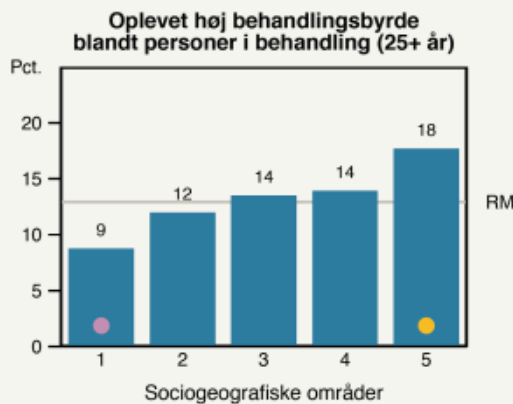
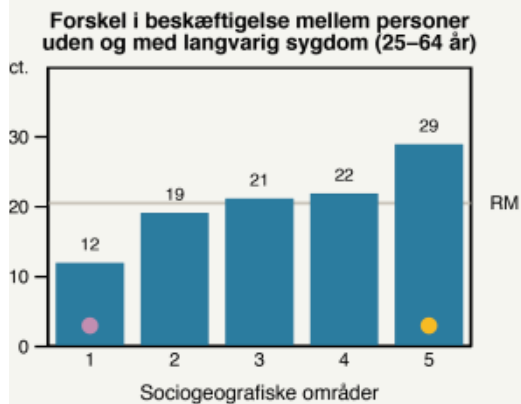
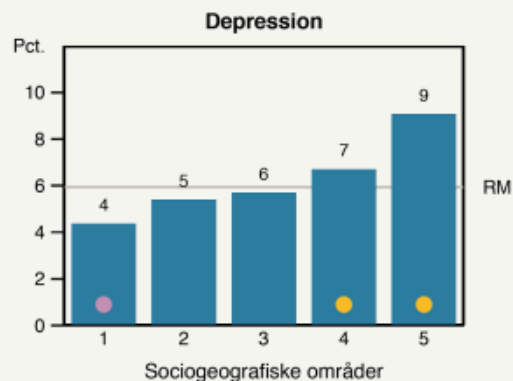
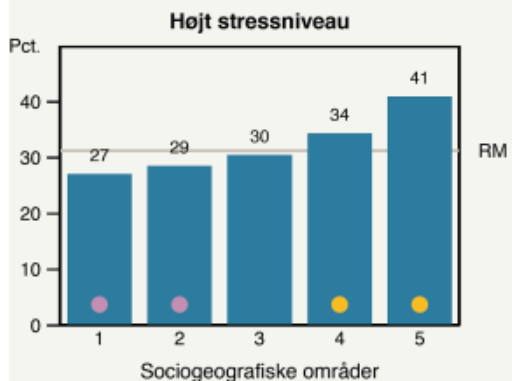
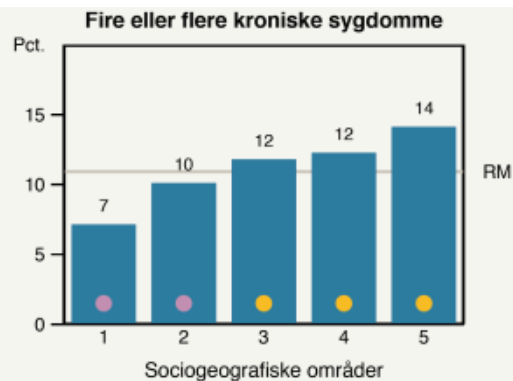
- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

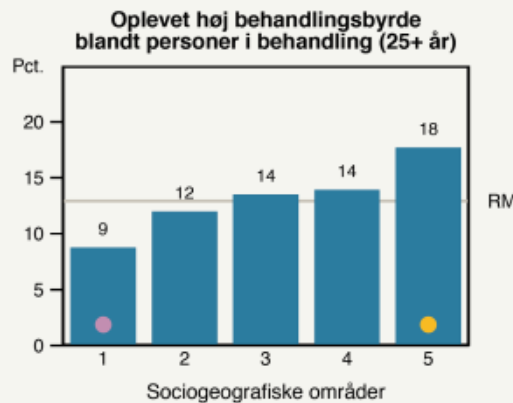
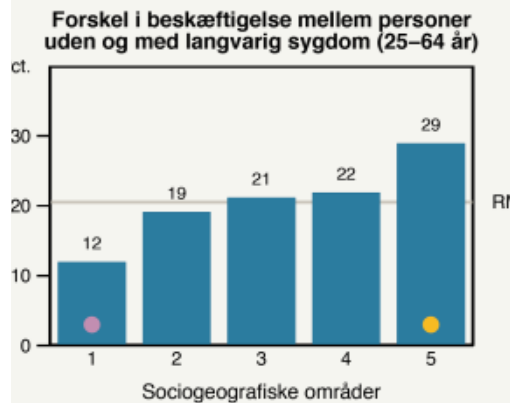
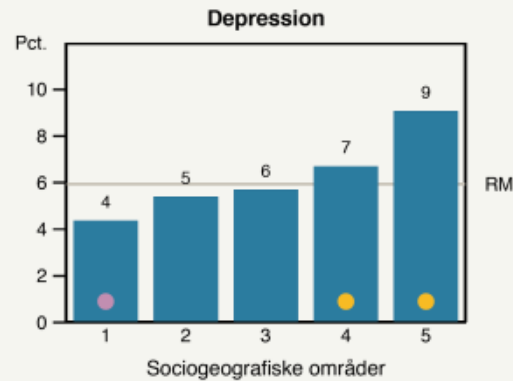
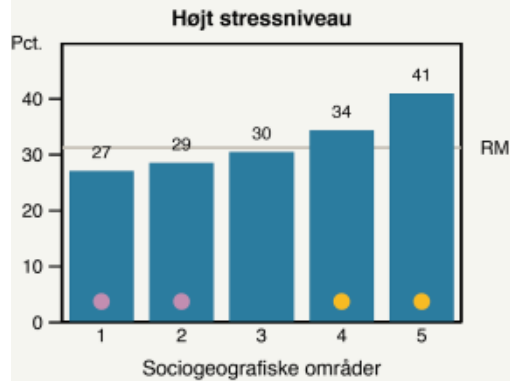
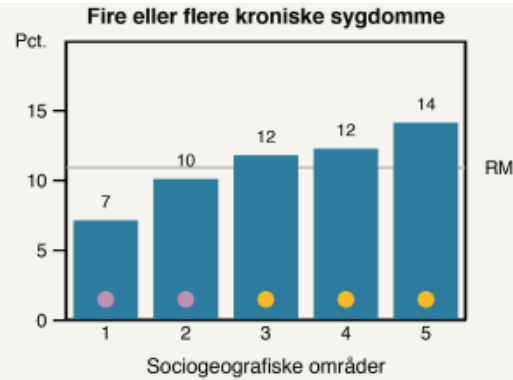
Geografisk ulighed i helbred og konsekvenser af sygdom

- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

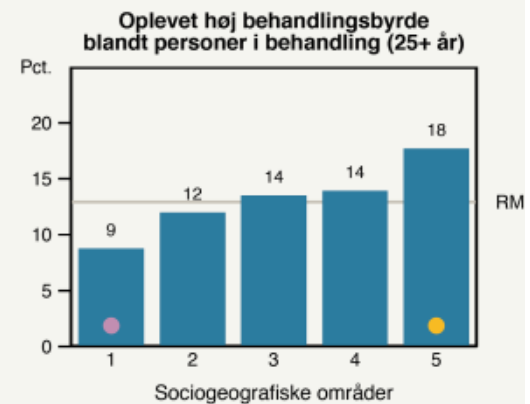
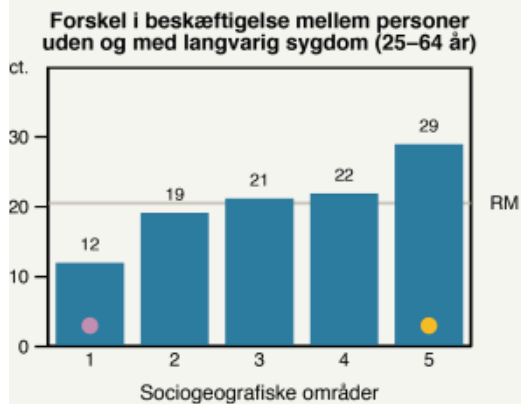
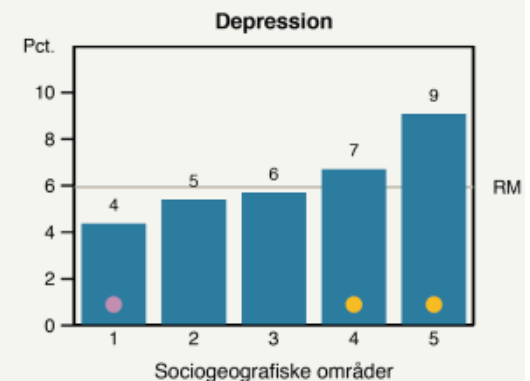
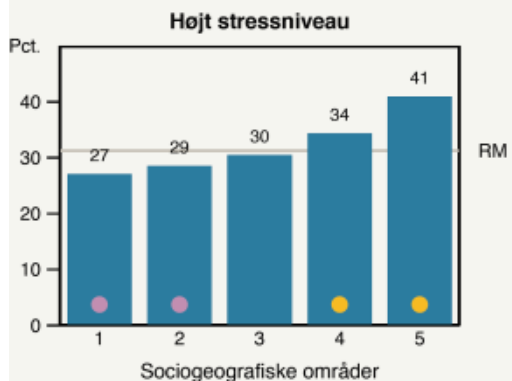
RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

Dårligt selv vurderet helbred

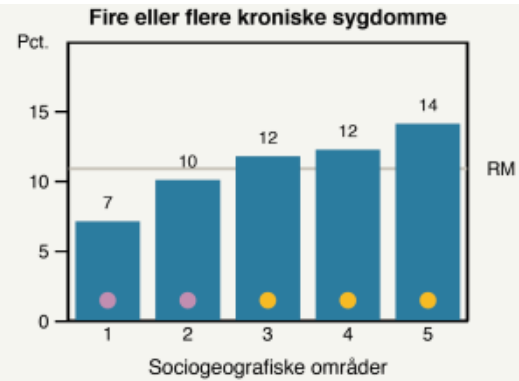
- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

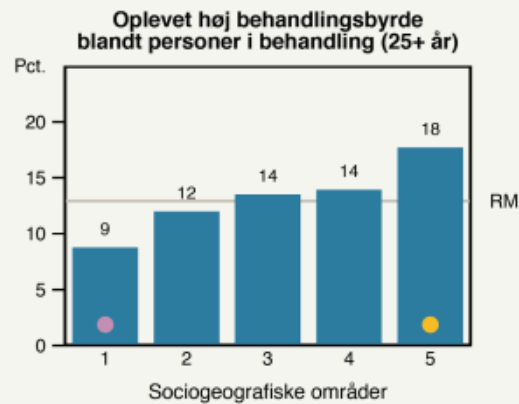
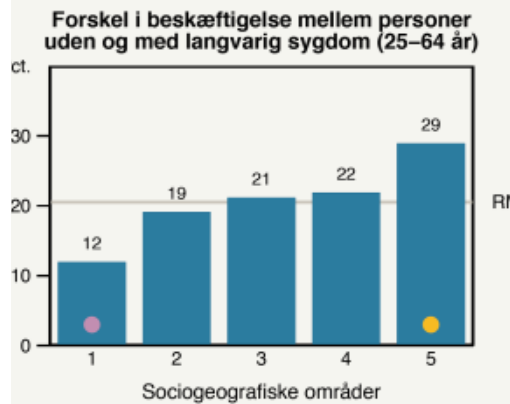
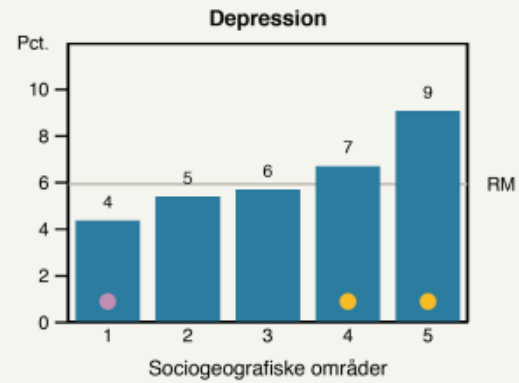
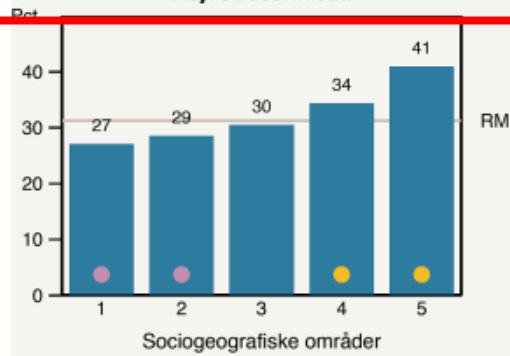

- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

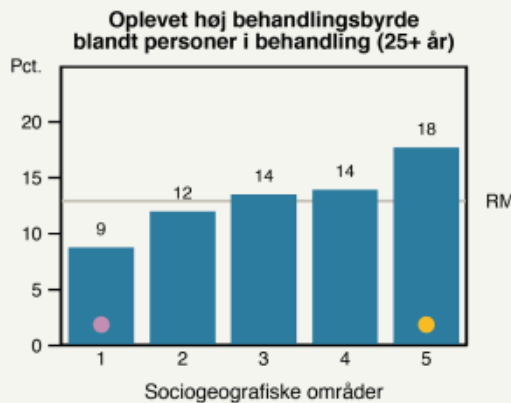
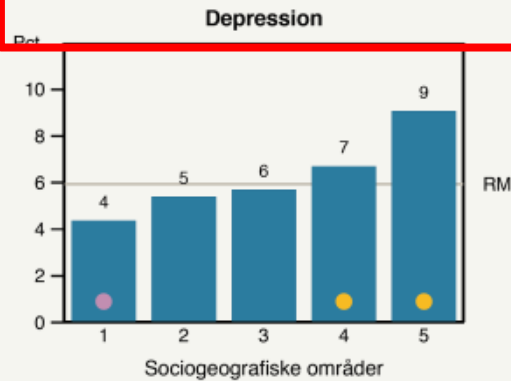
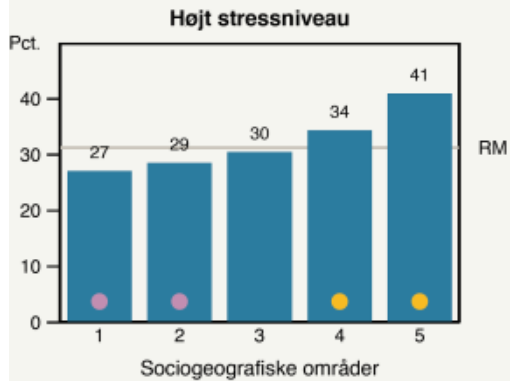
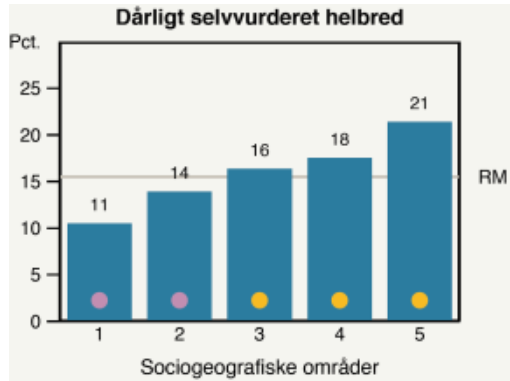

Højt stressniveau

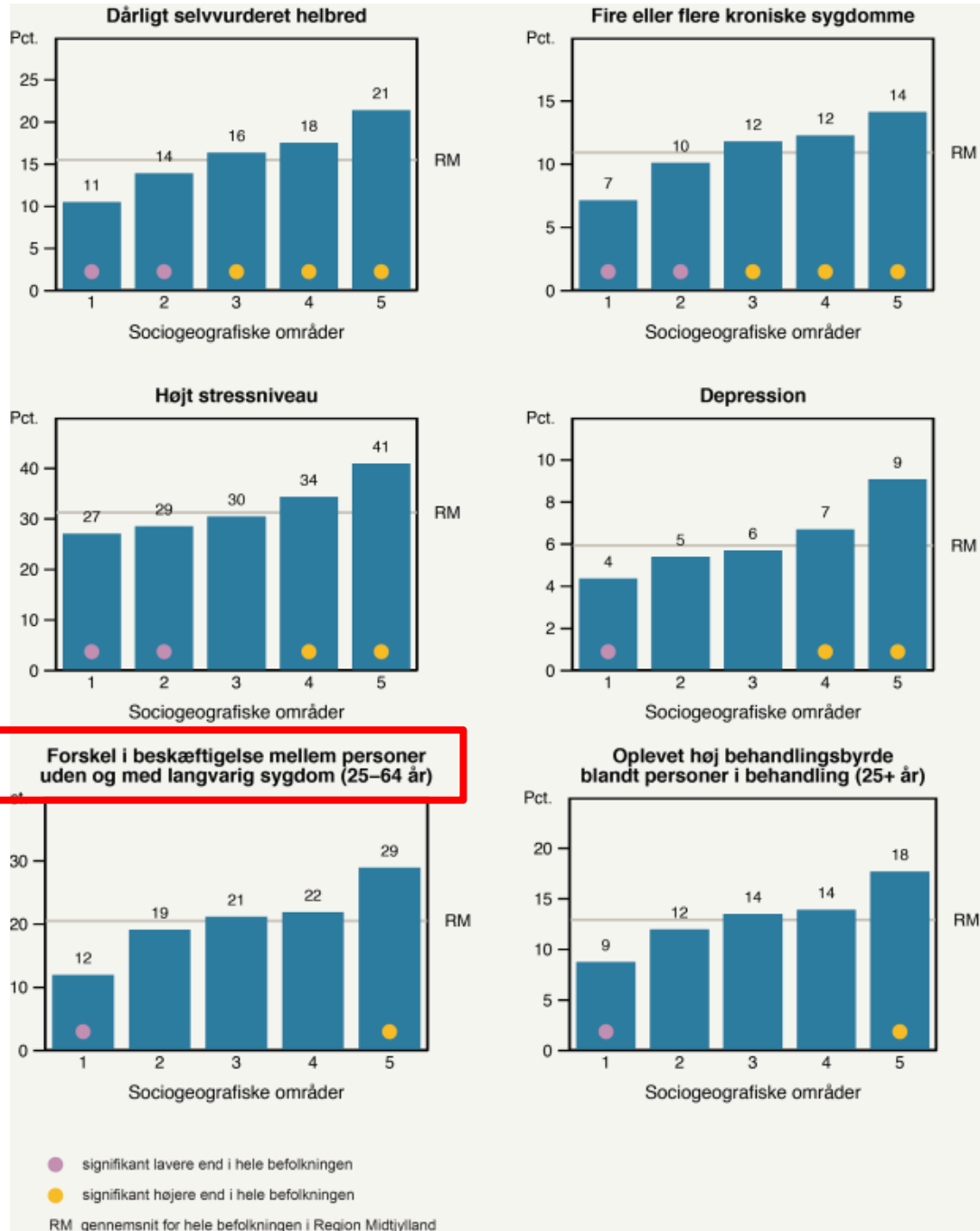
- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

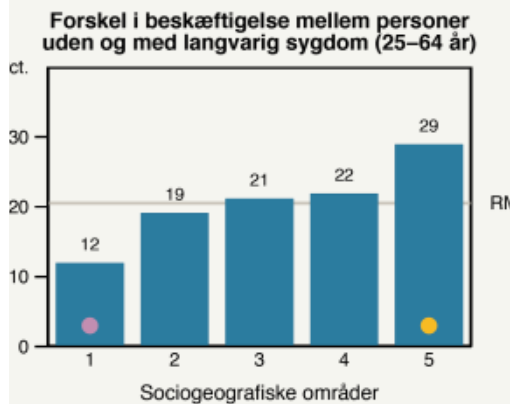
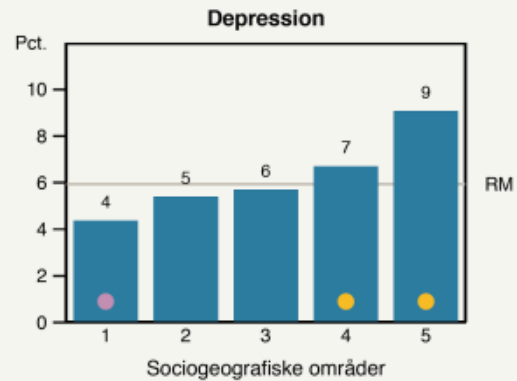
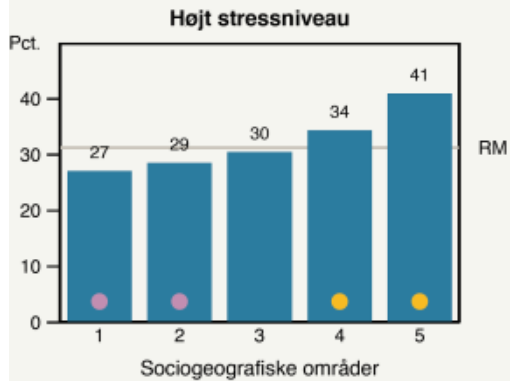
RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

- signifikant lavere end i hele befolkningen
- signifikant højere end i hele befolkningen

RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

● signifikant lavere end i hele befolkningen
● signifikant højere end i hele befolkningen

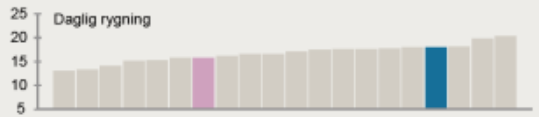
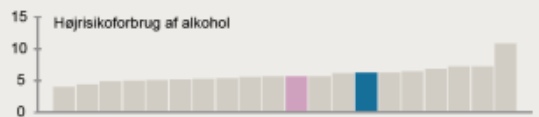
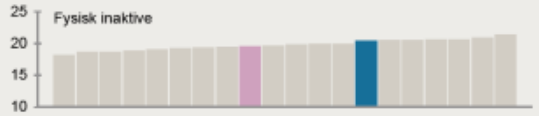
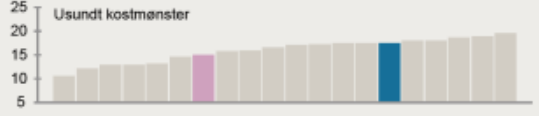
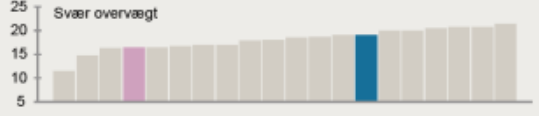
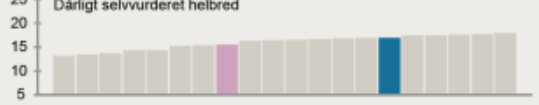
RM gennemsnit for hele befolkningen i Region Midtjylland

Sundhed på én side

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

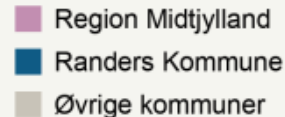
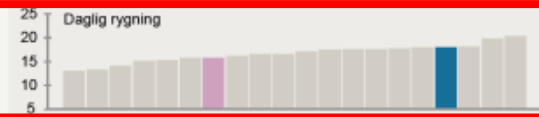
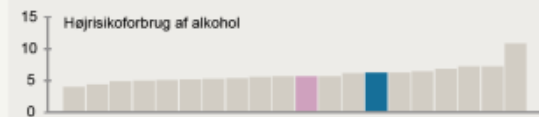
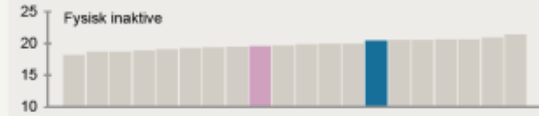
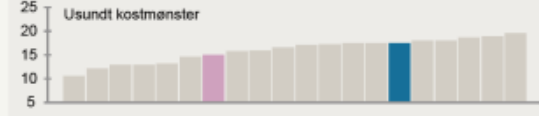
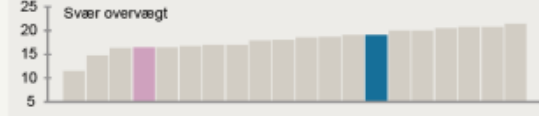
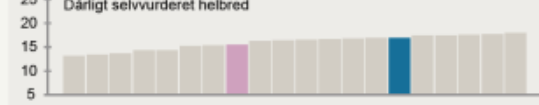
Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.
	Pct.	Pct.	Omr. 1 Pct.	Omr. 2 Pct.	Omr. 3 Pct.	Omr. 4 Pct.	Omr. 5 Pct.	
Daglig rygning Antal personer: 14.000	16	18*	20	17	16	17	22	
Højrisikoforbrug af alkohol Antal personer: 4.600	6	6	10	7	6	4	6	
Fysisk inaktive Antal personer: 15.000	20	20	18	20	20	20	23	
Usundt kostmønster Antal personer: 13.000	15	17*	12	16	17	16	22*	
Svær overvægt Antal personer: 14.000	16	19*	8*	17	20	19	19	
Dårligt selv vurderet helbred Antal personer: 13.000	16	17	8*	13	17	17	20	

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

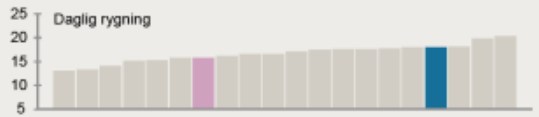
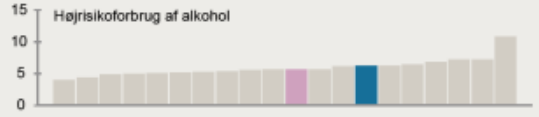
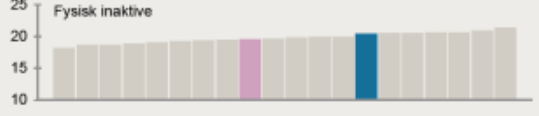
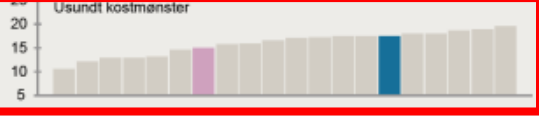

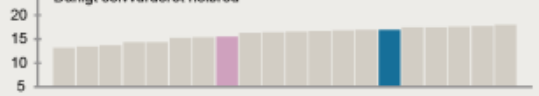
Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.	
	Pct.	Pct.	Omr. 1	Omr. 2	Omr. 3	Omr. 4	Omr. 5		
			Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	
Daglig rygning Antal personer: 14.000	16	18*	20	17	16	17	22		
Højrisikoforbrug af alkohol Antal personer: 4.600	6	6	10	7	6	4	6		
Fysisk inaktive Antal personer: 15.000	20	20	18	20	20	20	23		
Usundt kostmønster Antal personer: 13.000	15	17*	12	16	17	16	22*		
Svær overvægt Antal personer: 14.000	16	19*	8*	17	20	19	19		
Dårligt selvvurderet helbred Antal personer: 13.000	16	17	8*	13	17	17	20		

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

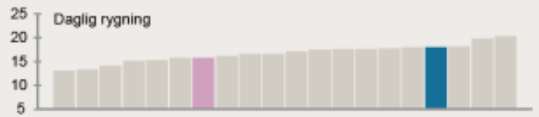
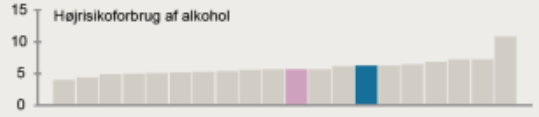
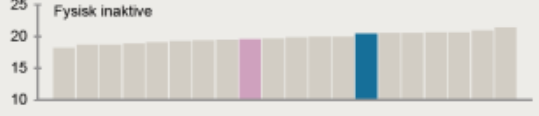
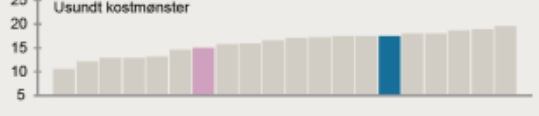
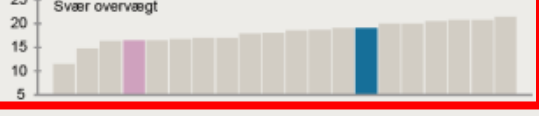
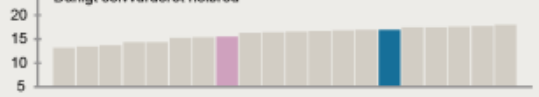
Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.
	Pct.	Pct.	Omr. 1 Pct.	Omr. 2 Pct.	Omr. 3 Pct.	Omr. 4 Pct.	Omr. 5 Pct.	
Daglig rygning Antal personer: 14.000	16	18*	20	17	16	17	22	
Højrisikoforbrug af alkohol Antal personer: 4.600	6	6	10	7	6	4	6	
Fysisk inaktive Antal personer: 15.000	20	20	18	20	20	20	23	
Usundt kostmønster Antal personer: 13.000	15	17*	12	16	17	16	22*	
Svær overvægt Antal personer: 14.000	16	19*	8*	17	20	19	19	
Dårligt selvvurderet helbred Antal personer: 13.000	16	17	8*	13	17	17	20	

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

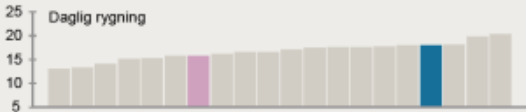
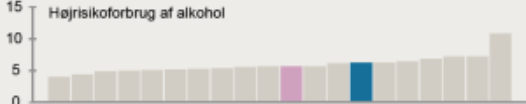
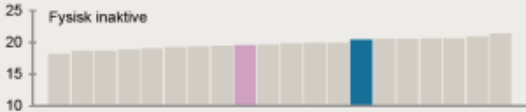
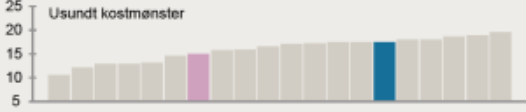

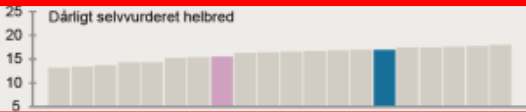
Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.
	Pct.	Pct.	Omr. 1 Pct.	Omr. 2 Pct.	Omr. 3 Pct.	Omr. 4 Pct.	Omr. 5 Pct.	
Daglig rygning Antal personer: 14.000	16	18*	20	17	16	17	22	
Højrisikoforbrug af alkohol Antal personer: 4.600	6	6	10	7	6	4	6	
Fysisk inaktive Antal personer: 15.000	20	20	18	20	20	20	23	
Usundt kostmønster Antal personer: 13.000	15	17*	12	16	17	16	22*	
Svær overvægt Antal personer: 14.000	16	19*	8*	17	20	19	19	
Dårligt selvvurderet helbred Antal personer: 13.000	16	17	8*	13	17	17	20	

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.
	Pct.	Pct.	Omr. 1 Pct.	Omr. 2 Pct.	Omr. 3 Pct.	Omr. 4 Pct.	Omr. 5 Pct.	
Daglig rygning Antal personer: 14.000	16	18*	20	17	16	17	22	
Højrisikoforbrug af alkohol Antal personer: 4.600	6	6	10	7	6	4	6	
Fysisk inaktive Antal personer: 15.000	20	20	18	20	20	20	23	
Usundt kostmønster Antal personer: 13.000	15	17*	12	16	17	16	22*	
Svær overvægt Antal personer: 14.000	16	19*	8*	17	20	19	19	
Dårligt selvvurderet helbred Antal personer: 13.000	16	17	8*	13	17	17	20	

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.
	Pct.	Pct.	Omr. 1 Pct.	Omr. 2 Pct.	Omr. 3 Pct.	Omr. 4 Pct.	Omr. 5 Pct.	
Højt stressniveau Antal personer: 24.000	31	31	22	26	28	28	42*	
Depression Antal personer: 4.700	6	6	1	3	6	4	10*	
Svær ensomhed Antal personer: 5.800	8	8	2	4	7	7	13*	
4+ kroniske sygdomme Antal personer: 8.600	11	11	6	8	13	10	11	
En del/meget nedsat arbejdsevne (25-64 år) Antal personer: 7.800	17	17	-	11	16	19	20	
Oplevet høj behandlingsbyrde (personer i behandling 25+ år) Antal personer: 4.100	13	13	-	15	12	10	19*	

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.	<ul style="list-style-type: none"> Region Midtjylland Randers Kommune Øvrige kommuner
	Pct.	Pct.	Omr. 1	Omr. 2	Omr. 3	Omr. 4	Omr. 5		
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	
Højt stressniveau Antal personer: 24.000	31	31	22	26	28	28	42*		
Depression Antal personer: 4.700	6	6	1	3	6	4	10*		
Svær ensomhed Antal personer: 5.800	8	8	2	4	7	7	13*		
4+ kroniske sygdomme Antal personer: 8.600	11	11	6	8	13	10	11		
En del/meget nedsat arbejdsevne (25-64 år) Antal personer: 7.800	17	17	-	11	16	19	20		
Oplevet høj behandlingsbyrde (personer i behandling 25+ år) Antal personer: 4.100	13	13	-	15	12	10	19*		

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.
	Pct.	Pct.	Omr. 1 Pct.	Omr. 2 Pct.	Omr. 3 Pct.	Omr. 4 Pct.	Omr. 5 Pct.	
Højt stressniveau Antal personer: 24.000	31	31	22	26	28	28	42*	
Depression Antal personer: 4.700	6	6	1	3	6	4	10*	
Svær ensomhed Antal personer: 5.800	8	8	2	4	7	7	13*	
4+ kroniske sygdomme Antal personer: 8.600	11	11	6	8	13	10	11	
En del/meget nedsat arbejdsevne (25-64 år) Antal personer: 7.800	17	17	-	11	16	19	20	
Oplevet høj behandlingsbyrde (personer i behandling 25+ år) Antal personer: 4.100	13	13	-	15	12	10	19*	

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.
	Pct.	Pct.	Omr. 1 Pct.	Omr. 2 Pct.	Omr. 3 Pct.	Omr. 4 Pct.	Omr. 5 Pct.	
Højt stressniveau Antal personer: 24.000	31	31	22	26	28	28	42*	
Depression Antal personer: 4.700	6	6	1	3	6	4	10*	
Svær ensomhed Antal personer: 5.800	8	8	2	4	7	7	13*	
4+ kroniske sygdomme Antal personer: 8.600	11	11	6	8	13	10	11	
En del/meget nedsat arbejdsevne (25-64 år) Antal personer: 7.800	17	17	-	11	16	19	20	
Oplevet høj behandlingsbyrde (personer i behandling 25+ år) Antal personer: 4.100	13	13	-	15	12	10	19*	

RANDERS KOMMUNE

Sundhed på én side

Sociogeografiske områder i kommunen

Sundhedsmål	Region Midtjylland	Randers Kommune	Sociogeografiske områder i kommunen					Pct.
	Pct.	Pct.	Omr. 1 Pct.	Omr. 2 Pct.	Omr. 3 Pct.	Omr. 4 Pct.	Omr. 5 Pct.	
Højt stressniveau Antal personer: 24.000	31	31	22	26	28	28	42*	
Depression Antal personer: 4.700	6	6	1	3	6	4	10*	
Svær ensomhed Antal personer: 5.800	8	8	2	4	7	7	13*	
4+ kroniske sygdomme Antal personer: 8.600	11	11	6	8	13	10	11	
En del/meget nedsat arbejdsevne (25-64 år) Antal personer: 7.800	17	17	-	11	16	19	20	
Oplevet høj behandlingsbyrde (personer i behandling 25+ år) Antal personer: 4.100	13	13	-	15	12	10	19*	

Sammenfatning

- Der er betydelige sociogeografiske forskelle på tværs af regionen og inden for de enkelte kommuner
- Befolkningen i de dårligst stillede områder har mere risikable sundhedsvaner, ringere levevilkår og dårligere helbred
- Indsatsen for at fremme sundheden i disse områder kan med fordel kombinere flere indsatsstyper
- Sundhed på én side kan give kommunerne ideer til, i hvilke områder, man skal sætte ind

**Pst, er
han
allerede
færdig?**